

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1.-1/21/1528

Ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni jurist Signe Kerge
Ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	25.10.2021 Tallinnas
Ettekirjutuse adreassaad (isikuandmete töötleja)	Lääne-Harju Vallavalitsus aadress: Harju maakond, Lääne-Harju vald, Paldiski linn, Rae tn 38, 76806 e-posti aadress: info@laaneharju.ee
Koopia	XXX XXX

RESOLUTSIOON:

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ lõike 3, isikuandmete kaitse seaduse (IKS) 56 lõike 1, § 56 lg 2 punkti 8 ja ning isikuandmete kaitse üldmääruse artiklite 12, 15 lõike 3 ja artikli 58 lõike 2 punkti d alusel teen **täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:**

1. Väljastada XXXle koopia alates 13.03.2020 STARi tema kohta kantud isikuandmetest tingimusel, et see ei kahjusta teiste isikute, eeskätt laste, huve.
2. Juhul kui XXXl on laste hooldusõigus (mille osas inspeksioonil päevakohased andmed puuduvad), siis väljastada koopia alates 13.03.2020 STARi XXX ja XXX kohta kantud isikuandmetest tingimusel, et see ei kahjusta teiste isikute, eeskätt laste, huve.
3. Kontrollimaks, kas eelpooltoodud kohustused on täidetud, esitada Andmekaitse Inspeksioonile täielik nimekiri STARi kantud dokumentidest ja andmestikest ning märkida iga dokumendi/andmestiku juurde:
 - 3.1.) kas see sisaldab XXX isikuandmeid,
 - 3.2.) kas see sisaldab XXX ja XXX isikuandmeid,
 - 3.3.) kas ja mis kuupäeval igas dokumendis/andmestikus olevad isikuandmed on väljastatud XXXle.

Ettekirjutuse täitmise tähtajaks määrame 5.11.2021.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Andmesubjektist kaebaja, kelle õigusi see ettekirjutus puudutab, saab vaidlustada käesoleva
Tatari tn 39 / 10134 Tallinn / 627 4135 / info@aki.ee / www.aki.ee
Registrikood 70004235

ettekirjutuse 30 päeva jooksul, esitades kas:

- haldusmenetluse seaduse kohase vaide Andmekaitse Inspeksioonile või
- halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse (sel juhul ei saa enam samas asjas vaiet läbi vaadata).

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS

Kui isikuandmete töötleja jätab Andmekaitse Inspeksiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspeksioon pöörduda isikuandmete töötleja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks isikuandmete kaitse seaduse § 59 lõike 1 alusel.

Kui riigiasutusest isikuandmete töötleja ei täida Andmekaitse Inspeksiooni ettekirjutust, pöördub inspeksioon isikuandmete kaitse seaduse § 59 lg 3 alusel protestiga halduskohtusse.

I Kaebus ja selle senine menetlus

19.04.2021 esitas XXX Andmekaitse Inspeksioonile nõude: *kohustada Lääne-Harju Vallavalitsust väljastama kaebajale pereasja toimik või selle väljatrükk, kui toimikut peetakse andmekogus tervikdokumendina koos ametliku kinnitusega selle autentsuse ja terviklikkuse kohta.*

Andmekaitse Inspeksioon tegi 13.08.2021 Lääne-Harju Vallavalitsusele ettepaneku väljastada isikule kogu olemasolev teave tema ning tema esindatavate kohta digitaalselt ning ametliku kinnitusega ulatuses, mil see on seadusega lubatud. Lisaks palusime dokumentides kinni katta osa, mis võiks kahjustada kolmandaid isikuid, kui seda on.

Vastuseks sellele selgitas Lääne-Harju Vallavalitsus 13.09.2021, et *Perekonnaseaduse § 142 lg 2 kohaselt on hooldusõiguse peatamise tulemusena peatunud ka laste esindusõigus. Seoses sellega on Lääne-Harju Vallavalitsusel õigus esitada Sotsiaalteenuste-ja toetuste andmeregistris STAR elektroonilised salvestused hr XXX ja tema alaealiste laste XXX ja XXX kohta enne Harju Maakohtu määruse jõustumist tsiviilasjas 2-19-12769. Lääne-Harju Vallavalitsus ei esita otstarbekuse kaalutlusel härra XXXle tsiviilasja 2-19-12769 materjale, kuna need on väga mahukad ning need on võimalik leida e-toimikust <https://etoimik.rik.ee/>, samuti tema elektroonilist kirjavahetust Lääne-Harju Vallavalitsusega.*

Andmekaitse Inspeksioon selgitas Lääne-Harju vallale, et IKÜM ei näe ette võimalust otstarbekuse kaalutlusel andmeid väljastamata jätta ning palus vallavalitsusel ettepanek uuesti üle vaadata.

29.09.2021 palus Lääne-Harju Vallavalitsus pikendada tähtaega kaebajale tema ning tema laste kohta käivate isikuandmete/toimiku digitaalsel kujul väljastamiseks kuni 6.oktoobrini 2021.a põhjusel, et saadetak fail on suuremahuline.

18.10.2021 selgitas Lääne-Harju Vallavalitsus täiendavalt, et *ei pea perekondade kohta toimikut*

kui sellist. Kui perekond jõuab valla sotsiaalosakonna vaatevälja, siis valla sotsiaaltöötaja alustab menetlust ning need andmed sisestatakse otse Sotsiaalkindlustusameti andmebaasi STAR. Kui üks vanem on esitanud avaldus kohtusse kohtuasja alustamiseks ja see puudutab alaealisi lapsi, nendega suhtluskorda vanematega, ühe vanema hooldusõiguse peatamist, äravõtmist jms, siis edastab LHVV pereasja puutuvad asjassepuutuvad dokumendid arvamusega Harju maakohtule, kus need materjalid on ligipääsetavad asjaosalistele e-Toimikus.

Eelmises isiku 16.04.2021 tehtud kaebusest Andmekaitseinspeksioonile, väitis isik, et talle ei väljastatud pereasja toimikut. Kuid pereasja juhtumist tehti 80 leheküljeline väljatrükk STAR süsteemist (ja ka varasemalt pabertoimikust, enne liitvalla loomist, Padise valla päevilt alates 2017 aastal), mille LHVV väljastas 12.03.2020. Toimiku üleandmist oli näha ka XXX poolt salaja LHVV sotsiaalosakonnas filmitud ning hiljem lubamatult internetis avaldatud videos, mille eemaldamiseks internetist LHVV esitas nõude 23.03.2020 nr. 7-6/7-39.

Arvestades, et isikul on ligipääs kõikidele tema kohta käivatele andmetele:

- e-Toimikus, kuna kõik hooldusõiguse kaasust puudutavad dokumendid edastab LHVV Harju maakohtule, kus nad on isikule kättesaadavad;
- Lääne-Harju Vallavalitsus on esitanud väljatrüki isiku pereasja materjalidest STAR-s kuni 12.03.2020 ning pakkudes kirjas 26.05.2021 nr 7-6/7-61 välja, et lisab aasta jooksul lisandunud materjali eemaldades kolmandaid isikuid puudutavad viited;
- Kirjavahetus Vallavalitsuse ja isiku vahel on registreeritud dokumendiregistris ning koopiad tema enda koostatud kirjadest ning Lääne-Harju poolt saadetud vastused on ka isikul endal olemas.

Arvestades ka, et LHVV ei saa anda ligipääsu dokumendiregistrile, STAR süsteemile ega ka e-Toimikule peaks Lääne-Harju Vallavalitsus kõikidest nendest allikatest, millest pärineva teabe on inimene juba paberkujul saanud või on isikul ligipääs olemas, välja trükkima kõigepealt paberil. Paberkujul välja trükkides on materjali ligikaudu 500 lehekülge. Peale väljatrükkimist peab Lääne-Harju vallavalitsus selles materjalis käsitsi eemaldama kõik viited kolmandatele isikutele ning siis skanneerima 500 lehekülge digitaalsele kujule. Kuna 500 skanneeritud lehekülje maht on suur, siis loodaks isikule kaust LHVV virtuaalserverisse, mille majutust pakub Telia.

II Laste isikuandmete saamise õigusest

XXX õigus laste isikuandmetest koopiad saada sõltub esiteks sellest, kas tal on laste hooldusõigus. IKÜM art 15 annab õiguse inimesele küsida koopia enda isikuandmetest. Alaealiste laste osas teostavad nende eest õigusi seaduslikud esindajad. Seaduslik esindaja on hooldusõiguslik lapsevanem.

10.08.2021 tegime päringu rahvastikuregistrisse kontrollimaks, kas XXXI on XXX ja XXX hooldusõigus. Rahvastikuregistri päringu tulemuse kohaselt oli 10.08.2021. a seisuga XXXI mõlema lapse osas täielik varahooldusõigus, ent osaline isikuhooldusõigus, mille sisu on 10.09.2018 rahvastikuregistrisse kantud järgmiselt: „Hooldusõiguse sisu: Lõpetada XXX ja XXX ühine hooldusõigus osaliselt nende alaealiste laste XXX ja XXX suhtes ja anda laste viibimiskoha (sh elukoha) määramise küsimuses Eesti Vabariigi piires hooldusõigus nende

emale XXXle.“

Küsisime enne rahvastikuregistrisse päringu tegemist korduvalt XXXlt endalt, kas tal on laste hooldusõigus, ent XXX keeldus selle kohta tõendit esitamast ning viitas üksnes perekonnaseaduse sättele, mille kohaselt peaks vanemate otsustusõigust eeldama. Seejärel tegimegi ise päringu rahvastikuregistrisse.

Lääne- Harju Vald kirjutas vastuskirjas (13.09.2021) inspeksioonile: *Vastavalt Harju Maakohtu 27.11.2019 määrusele tsiviilasjas nr 2-19-12769 (jõustunud 14.04.2020) on hr XXX hooldusõigus laste osas asja menetlemise ajaks peatatud.*

Inspeksioonil antud määrust ei ole, millest tulenevalt puudub inspeksioonil võimalus ka kontrollida, kas XXXl on XXX ja XXX esindusõigus või mitte. Seega ei saa ka inspeksioon öelda, kas Lääne-Harju vald peab XXXle XXX ja XXX isikuandmeid välja andma või mitte. Kui Lääne-Harju vallal on olemas selged, tõendatud andmed hooldusõiguse osas, saab Lääne-Harju vald sellest ise lähtuda XXX nõude menetlemisel.

III Laste huvide esikohale seadmine

Nii XXX enda isikuandmete väljastamisel kui ka tema laste isikuandmete väljastamisel (juhul, kui XXXl on laste hooldusõigus) tuleb täiendavalt hinnata, ega andmete väljastamine ei kahjusta laste huve. IKÜM art 15 lg 4 kohaselt ei või andmetest koopia saamise õigus kahjustada teiste isikute õigusi ja vabadusi.

IV Koopia andmetest, mitte dokumentidest

IKÜM art 15 annab õiguse nõuda koopiat enda kohta käivatest andmetest, mitte koopiat dokumentidest. Tõsi, Lääne-Harju vald võib nõude täita ka sel viisil, et katab dokumentides kinni ülejäänud ning väljastab dokumentidest koopia, ent seda nõuda ei saa. Andmetest koopia võib väljastada ka sel viisil, et kõik olemasolevad isikuandmed XXX kohta kopeeritakse kokku ühte faili. Kuivõrd IKÜM ei näe ette dokumentide koopiade väljastamist, siis ei saa inspeksioon ka Lääne-Harju vallale ette kirjutada, kuidas täpselt andmed väljastada tuleb. IKÜMi kohaselt tuleks üksnes järgida väljastamismõttes soovitud viisi – kas paberil või elektrooniliselt.

V Nõude sisu

Juhin Lääne-Harju valla tähelepanu, et XXX on nõudnud „pereasja toimikus“ olevaid andmeid. Lääne-Harju vald on vastanud, et pereasja toimikut eraldi ei eksisteeri, et kõik dokumendid laetakse STARi. Asjasse ei puutu seega e-toimikus olevad dokumendid. E-toimikust ei saagi üks menetlusosaline teisele menetlusosalisele koopiat väljastama asuda, see on üksnes kohtu pädevuses.

Mis puudutab kirjavahetust XXXga, mis on Lääne-Harju valla dokumendiregistris, siis ka see pole asjassepuutuv. Nõue on suunatud pereasja toimikule (mida inspeksiooni hinnangul tuleb mõista kui lapse hooldusõiguse asjas valla poolt kogutud ja loodud dokumente, mis haldusmenetluse seaduse mõttes toimiku moodustavad).

VI Nõude ülemäärased

IKÜM art 12 ega 15 ei näe ette õigust keelduda andmetest koopia väljastamisest andmete suure mahu tõttu. Küll aga näeb IKÜM art 12 ette võimaluse keelduda nõude täitmisest, kui see on selgelt ülemäärane:

Artiklite 13 ja 14 kohase teabe esitamine ning artiklite 15–22 ja 34 kohane teavitamine ja meetmete võtmine on tasuta. Kui andmesubjekti taotlused on selgelt põhjendamatud või ülemäärased, eelkõige oma korduva iseloomu tõttu, võib vastutav töötleja kas:

- a) küsida mõistlikku tasu, võttes arvesse halduskulu, mis kaasneb teabe esitamise või teavitamise või taotletud meetmete võtmisega, või*
- b) keelduda taotletud meetmete võtmisest.*

Vastutaval töötlejal lasub kohustus tõendada, et taotlus on selgelt põhjendamatu või ülemäärane.

Ülemäärane on andmesubjekti taotlus andmetest koopia saamiseks siis, kui seda tehakse lühikese ajaperioodi jooksul korduvalt. Andmesubjekti soovi saada andmekogust enda kohta käivad andmed ei saa pidada ülemääraseks. IKÜM art 15 kohane nõue ongi antud inimesele selleks, et ta saaks kontrollida, milliseid isikuandmeid tema kohta on kogutud.

Nagu eespool viidatud, selgitas Lääne-Harju vald, et kõik pereasja materjalid asuvad STARis. Lääne-Harju valla kinnitusele on Lääne-Harju Vallavalitsus on esitanud väljatrüki (80 lk) isiku pereasja materjalidest STAR-s kuni 12.03.2020.

VI Ametlik kinnistus

XXX on soovinud saada koopia ametliku kinnitusega. Lääne-Harju vald võib seda teha, ent kuna IKÜM ei näe sellist kohustust ette, ei saa ka Andmekaitse Inspektsioon Lääne-Harju valda selleks kohustada.

VII Inspektsiooni seisukoht

Eelpooltoodud selgituste ning faktiliste asjaolude pinnalt on inspektsiooni seisukohad ja korraldused järgmised:

8.1. XXX nõue enda kohta käivate isikuandmete saamiseks pereasja toimikust, mis asub STARis. Kuivõrd väljastatud on STARi kuni 12.03.2020 kantud materjalid, siis tuleb XXXle **väljastada koopia alates 13.03.2020 STARi tema kohta kantud isikuandmetest tingimusel, et see ei kahjusta teiste isikute, eeskätt laste, huve.**

8.2. XXX nõue laste XXX ja XXX isikuandmete saamiseks pereasja toimikust, mis asub STARis. **Juhul kui XXXI on laste hooldusõigus (mille osas inspektsioonil päevakohased andmed puuduvad), siis väljastada koopia alates 13.03.2020 STARi XXX ja XXX kohta kantud isikuandmetest tingimusel, et see ei kahjusta teiste isikute, eeskätt laste, huve.**

8.3. Kontrollimaks, kas eelpooltoodud kohustused on täidetud, tuleb Lääne-Harju vallal esitada Andmekaitse Inspektsioonile täielik nimekiri STARi kantud dokumentidest ja andmestikest

ning märkida iga dokumendi/andmestiku juurde, kas see sisaldab a) XXX isikuandmeid, b) XXX ja XXX isikuandmeid c) ning kas ja mis kuupäeval igas dokumendis/andmestikus olevad isikuandmed on väljastatud XXXle.

Ettekirjutuse täitmise tähtajaks määrame 5.11.2021, sest Lääne-Harju vald on ühel korral palunud inspeksioonilt tähtaja pikendust põhjendusega, et andmete väljastamine võtab rohkem aega. Sellest järeldeb inspeksioon, et Lääne-Harju vallal on olnud piisavalt aega tegelemaks andmete väljastamise ettevalmistamisega.

/allkirjastatud digitaalselt/

Signe Kerge

jurist

peadirektori volitusel